

<https://doi.org/10.5817/CZ.MUNI.M210-9934-2021-17>

POSTAVENÍ A ROLE ODDĚLENÍ COMPLIANCE V BANCE

Katarína Kolbenhayerová

Právnická fakulta, Masarykova univerzita, Česká republika

Abstract in original language

Tento článek se bude zabývat zakotvením, úlohou a hlavními činnostmi compliance v bankovníctví v České republice. Oddělení compliance je neoddělitelnou součástí řídicího a kontrolního systému v banky. Autorka si ukládá za cíl na základě analýzy právní úpravy vymezit hlavní činnosti, které banka přiděluje compliance, tedy zajištění takových činností a procesů, prostřednictvím kterých bude minimalizováno compliance riziko v bance. Autorka článku si dává také za cíl vymezit rozdíl mezi funkcí a postavením compliance v bance.

Keywords in original language

Compliance; bankovníctví; funkce compliance; soulad; řízení rizik; compliance riziko.

Abstract

This article will deal with the role and main activities of compliance department in banking system in the Czech Republic. The compliance department is an integral part of the bank's management and control system. The author aims to define the main activities that the bank assigns to compliance, based on the analysis of legislation, i.e. the provision of such activities and processes through which compliance risk will be minimized in the bank. The author of the article also aims to define the difference between the function and the position of compliance in the bank.

Keywords

Compliance; Banking; Compliance Function; Risk Management; Compliance Risk.

1 Úvod

Pojem compliance je rozšířený pojem, který není znám pouze v oblasti finančních trhů. Oddělení compliance mají společnosti napříč různými odbory – např. energetika, pojišťovnictví, bankovníctví, logistika nebo velkoobchod. Osobně však zastávám názor, že i když je pojem compliance poměrně rozšířený a známý, jen málokdo skutečně ví, co si pod pojmem compliance doopravdy představit.

Z praxe mi je známo, že aktuálně probíhá veřejná diskuze a sběr dat od členů České bankovní asociace s cílem vymezit základní rámec pro poskytování služeb compliance v bance. Důvodem je, že činnost compliance v bance je nutná, no jednotlivé činnosti, které jsou oddělení compliance v bance přiděleny, se mohou v každé bance lišit. Cílem této veřejné diskuze má být proto jednotlivé činnosti oddělení bankovní compliance definovat a z toho vyvodit možná doporučení.

Jelikož mi je to aktuálně nejbližší, ve svém příspěvku se budu věnovat konkrétně roli a postavení compliance v bankovníctví. Budu vycházet z hypotézy, že postavení a role compliance není ujednocená a každá banka může mít činnost svého compliance vymezeno jinak. Tuto hypotézu potvrzuje i fakt, že v rámci České bankovní asociace aktuálně probíhá diskuze, jejímž závěrem má být i být rámcové vymezení toho, jakou činnost má compliance vykonávat. Na začátku svého příspěvku stručně shrnu právní úpravu postavení a role compliance v českém a evropském bankovníctví. Následně se budu věnovat konkrétním činnostem, které by oddělení v bance mělo vykonávat a na konci svého příspěvku věnuji prostor vymezení rozdílu mezi funkcí a postavení compliance.

2 Pojem compliance

Pod pojmem compliance je možné zjednodušeně si představit soulad s pravidly. Vycházíme z anglického slova „*compliance*“, což můžeme přeložit jako *vybování neboli dodržování něčeho*. Jedná se o soulad s právními předpisy, s etickými normami, s vnitřními předpisy ale také s pravidly slušného chování. Není neobvyklé, že společnosti mají v organizační struktuře oddělení věnující se činnosti compliance. Pro účely tohoto příspěvku se budu věnovat jenom

regulatorní compliance ve finančních institucích, resp. v bance s příslušným povolením od České národní banky.

3 Outsourcing compliance

Není neobvyklé, že činnost compliance v bankách nebo i v jiných institucích vzhledem k odborné a finanční náročnosti bývá outsourcována. Pod pojmem outsourcing je možné představit si smluvní vztah s dodavatelem za účelem přenesení odpovědnosti a výkonu za určitou činnost. Pojem outsourcing vychází z americké obchodní angličtiny. Ekvivalent slova outsourcing v Českém jazyce však nenajdeme. Volně je možné pojem outsourcing přeložit jako využívání externích (*out, outside*) zdrojů (*resource*). „*Outsource*“ je následně překládáno jako „vytěsnit“ nebo „odsunout“. Tím tento pojem popisuje dlouhodobé, resp. definitivní zadání nějaké služby někomu jinému. V rámci outsourcingu banka vyčleňuje činnosti, která není schopna sama vlastními silami provádět efektivně a účelně.

Právní regulace nepomíjí ani oblast outsourcingu bankovního compliance. V příloze č. 7 vyhlášky o činnosti bank jsou stanoveny některé požadavky na řízení rizika outsourcingu. Mezi některé zásady a postupy podporující omezování rizika outsourcingu patří zajištění ucelenosti a přiměřenosti předpokladů řádné správy a řízení, řízení rizik a vnitřní kontroly při využívání outsourcingu, zajištění systematického řízení rizika compliance nebo zachování adekvátní úrovně kvality řídicího a kontrolního systému banky.

4 Právní úprava bankovního compliance

4.1 Právní úprava bankovního compliance v České republice

Úvodem je nutné říct, že compliance je důležitá v různých oblastech. Pravidla compliance jsou k nalezení v trestněprávních předpisech, v předpisech upravujících ochranu osobních údajů nebo například soutěžní právo. Pro účely tohoto příspěvku se však zaměřím pouze na compliance z pohledu bankovní regulace.

V České republice neexistuje ucelená právní úprava bankovního compliance a je k nalezení pouze na pár místech. Jedním z hlavních dokumentů věnující

se compliance v bankovníctví je aktuálně vyhláška č. 163/2014 Sb., o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry a zákon č. 21/1992 Sb., o bankách. Vyhláška upravuje požadavky na řídicí a kontrolní systém bank, pravidla pro krytí a omezení rizik, uveřejňování informací a komunikaci s Českou národní bankou. Banka již v rámci žádosti o bankovní licenci musí podle vyhlášky č. 355/2020 Sb., o žádostech a některých informacích podle zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech doložit popis řídicího a kontrolního systému banky, který obsahuje i zajištění funkce compliance.

Tato vyhláška vymezuje pojem compliance jako soulad činností s právními předpisy a stanovuje základní požadavky na řídicí a kontrolní systém bank a obchodníků s cennými papíry.

Za zmínku stojí také i úřední sdělení České národní banky ze dne 10. prosince 2010 k výkonu činnosti na finančním trhu: kvalitativní požadavky související s výkonem činnosti – základní informace. Toto úřední sdělení definuje základní cíle, prvky a parametry řídicího a kontrolního systému, přičemž říká, že řídicí a kontrolní systém má zabezpečit mimo jiné alespoň *compliance objective*, tj. soustavný soulad výkonu činnosti s právními a dalšími relevantními předpisy a pravidly a s podmínkami, za kterých bylo poskytovateli finančních služeb uděleno povolené k výkonu činnosti.¹

Za zmínku stojí určitě i zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, který do českého právního řádu vnesl důležitost compliance obecně. Tento zákon umožňuje za trestné činy stíhat nejen osoby fyzické ale i právnické.

Obdobné požadavky na zavedení a udržování funkce compliance jako v bance nalezneme i v jiných právních předpisech napříč finančním trhem, a to například v předpisech regulujících platební instituce, obchodníky s cennými papíry nebo investiční zprostředkovatele.

¹ Úřední sdělení České národní banky ze dne 10. prosince 2010 k výkonu činnosti na finančním trhu: kvalitativní požadavky související s výkonem činnosti – základní informace. *Česká národní banka* [online]. [cit. 25. 4. 2021]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/legislativa/.galleries/Vestnik-CNB/2010/v_2010_18_22010560.pdf

4.2 Právní úprava bankovního compliance v Evropské Unii

Co se týče dále mezinárodní, resp. evropské právní úpravy v oblasti bankovní compliance, najdeme zde zejména různé standardy, doporučení nebo stanoviska různých mezinárodních organizací nebo jiné dokumenty vydávané evropskými orgány dohledu. Mezinárodní organizace, které tyto standardy vydávají, sdružují banky a banky se zavazují těmito standardy v rámci své činnosti řídit.

Evropský systém finančního dohledu (ESFS) je orgán založený v roce 2011. Tento orgán zahrnuje Evropskou radu pro systémová rizika (ESRB). Dále pak, za stejným účelem, byly některé kompetence svěřeny do rukou nových institucí, a to Evropským orgánům dohledu (ESA), kterými jsou Evropský orgán pro bankovníctví (EBA), Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA) a Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA). Evropské orgány pro dohled mají za cíl harmonizovat finanční dohled v EU, a to tak, že připravují jednotná pravidla, která obsahují standardy pro finanční instituce.² ESFS je systémem mikroobezřetnostního a makroobezřetnostního dohledu. Dohled mikroobezřetnostní se zaměřuje na dohled nad jednotlivými finančními institucemi. Naproti tomu dohled makroobezřetnostní se zabývá ochranou celé ekonomiky před poklesem reálného produktu.³

Banky podléhají zejména nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 o obezřetnostních požadavcích a jeho prováděcím předpisům, nařízení Komise k provedení směrnice č. 2014/65/EU (MIFID II) a nařízení Komise k provedení směrnice č. 2013/36/EU (CRD IV). Směrnice CRD IV upravuje požadavky na udržování kapitálových rezerv a požadavky na řídicí a kontrolní systém. Směrnice MIFID II je hlavní směrnice, která určuje požadavky na funkci a činnost compliance v oblasti kapitálového trhu. K směrnici MIFID byly vydány Obecné pokyny k určitým aspektům požadavků směrnice MIFID a funkci compliance⁴ a k směrnici MIFID II

² European System of Financial supervision. *European Central Bank* [online]. 2019. [cit. 4. 7. 2021].

³ DESSIMIROVA, D. a D. RAKIC. European System of Financial Supervision (ESFS). *European Parliament* [online]. 2019 [cit. 4. 7. 2020].

⁴ Více dostupné z: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/2012-388_cz.pdf

byly vydány také Obecné pokyny k aplikaci přílohy I oddílu C odst. 6 a 7 směrnice MIFID II.⁵ Účelem těchto obecných pokynů je vyjasnit uplatňování určitých aspektů požadavků směrnice MIFID na funkci compliance s cílem zajistit společné, jednotné a důsledné dodržování ustanovení směrnice MIFID.

Evropské orgány pro dohled nad finančním trhem, na základě zmocnění, vydávají různé dokumenty, které doplňují a rozšiřují primární regulatorní prameny. EBA vydává obecné pokyny, které je nutné při svých činnostech zohledňovat – z pohledu bankovní compliance například obecné pokyny zmíněny výše. Je na dohledovém orgánu, zda se pokyny řídit míní nebo ne. Česká národní banka ve formě sdělení informuje veřejnost, že se těmito pokyny hodlá řídit. Je pravidlem, že Česká národní banka k těmto pokynům přistupuje.

Jednou z nejdůležitějších organizací v oblasti compliance je Basilejský výbor pro bankovní dohled (*Basel Committee on Banking Supervision – BCBS*). Basilejský výbor je neformální institucí působící při Bance pro mezinárodní platby (*Bank for International Settlements – BIS*). Tento výbor byl vytvořen v roce 1974 centrálními bankami zemí skupiny G10.⁶ V současnosti je výbor odpovědný dozorovému orgánu, kterým je Skupina guvernérů centrálních bank a vedoucích dohledu⁷ (*Group of Central Bank Governors and Head of Supervision*)⁸. Basilejský výbor se skládá z guvernérů centrálních bank nebo z předních představitelů dozorových orgánů, který mají působnost centrálních bank.⁹ Basilejský výbor vytváří různé standardy a doporučení. Mezi nejdůležitější dokumenty patří Basilejské principy efektivního bankovního dohledu (*Core Principles for Effective Banking Supervision*). Cílem Basilejského výboru je podporovat spolupráci v oblasti bankovního dohledu a na základě

⁵ Více dostupné z: https://www.esma.europa.eu/file/55954/download?token=91kCL_lD

⁶ Více dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/mezinarodni-vztahy/centralni-banky-mezinarodni-institute/-centralni-banky-skupiny-g10/

⁷ BASEL COMMITTEE ON BANKING SUPERVISION. A brief history of the Basel Committee. *Bank for International Settlements* [online]. 2014 [cit. 15. 4. 2021]. Dostupné z: <http://www.bis.org/publ/bcbcs312.pdf>

⁸ BASEL COMMITTEE ON BANKING SUPERVISION. Core Principles for Effective Banking Supervision. *Bank for International Settlements* [online]. 1997 [cit. 25. 4. 2021]. Dostupné z: <http://www.bis.org/publ/bcbcs30a.pdf>

⁹ Ibid.

informací od svých členů vytváří právní akty, které jsou sice nezávazné, ale mezinárodně uznávány aplikovány.¹⁰

Prvním z dokumentů, kterých obsahem je přímo bankovní compliance je dokument Funkce compliance v bankách (*The compliance function in banks*). Funkce compliance v bankách upravuje deset základních principů compliance a výkonu funkce compliance. Mezi další důležité dokumenty vydané Basilejským výborem patří Funkce interního auditu v bankách (*The internal function in banks*), který se věnuje primárně internímu auditu, avšak zabývá se mimo jiné i úlohou interního auditu při kontrole výkonu funkce compliance.¹¹

5 Hlavní funkce oddělení compliance v bance

V této kapitole se budu stručně věnovat činnostem, které jsou podle mého názoru pro funkční oddělení compliance banky hlavní. Výčet těchto činností dozajista není taxativní.

5.1 Monitoring legislativních změn

Základní agenda oddělení compliance v bance je nastíněna v § 48 Vyhlášky o činnosti bank. Podle této vyhlášky by měla banka zavést a udržovat zásady a postupy pro zajišťování compliance. Podle § 10 odst. 2 této vyhlášky mají banky pro účely plnění předpokladů řádné správy a řízení prostřednictvím uplatňování řádných postupů, banka zvolí a zapracuje do vnitřních předpisů a uplatňuje při své činnosti jí zvolené uznávané a osvědčené principy a postupy vydávané uznávanými vydavateli. Jedná se zejména o obecné pokyny Evropských orgánů dohledu.¹² Česká národní banka stanovuje ve svém úředním sdělení ČNB č. 22/2010, k výkonu činnosti na finančním trhu to, které standardy považuje za uznávané.¹³ To znamená, že banka

¹⁰ Basel Committee on Banking Supervision: About the Basel Committee. [online]. Bank for International Settlements [cit. 25. 4. 2021]. Dostupné z: <http://www.bis.org/bcbs/about.htm>

¹¹ The internal audit function in banks. [online]. Basel Committee on Banking Supervision, 2012 [cit. 26. 4. 2012]. Dostupné z: <http://www.bis.org/publ/bcbs223.pdf>

¹² ESMA, EBA, EIOPA.

¹³ Úřední sdělení České národní banky č. 20/2010 ze dne 10. prosince 2010 k výkonu činnosti na finančním trhu: Kvalitativní požadavky související s výkonem činností – základní informace, publikované dne 21. prosince 2010 ve Věstníku ČNB, částka 18/2010.

zajišťuje průběžnou kontrolu dodržování právních povinností a povinností plynoucích z jejich vnitřních předpisů.¹⁴ Na to, aby mohla banka udržovat vnitřní předpisy vždy aktuální a v souladu v platnou a účinnou legislativou, musí sledovat legislativní vývoj. Oddělení compliance má v bance vždy na starosti monitoring legislativy, která dopadá na činnost bank. Compliance oddělení má pak povinnost o těchto regulačních změnách v dostatečném předstihu informovat vedení banky a jednotlivé oddělení odpovědné za implementaci. Oddělení compliance taktéž upozorňuje na riziko spojené s nesouladem s právními předpisy.

V České republice compliance v oblasti bankovníctví sleduje zejména zákony a vyhlášky ministerstva financí a České národní banky. Pracovníci compliance se často zúčastňují prostřednictvím České bankovní asociace různých veřejných konzultací k připravovaným legislativním změnám nebo individuálně nebo skrz asociace diskutují implementaci různých evropských nařízení a směrnic.

5.2 Poradní činnost compliance

Jak již zmiňuji výše, oddělení compliance v bance zastává poradní orgán.¹⁵ Compliance oddělení by mělo budovat tzv. „compliance kulturu“. Cílem by mělo být vytvořit v bance kulturu, která by podporovala řešení otázek compliance, ale taky v tom, aby tato kultura podporovala pracovníky jednat tak, aby co nejvíc chránili zájmy klientů. Pracovníci compliance by měli být nápomocní pracovníkům jiných útvarů banky při jejich každodenní práci a měli by být vždy k dispozici, aby odpovídali na otázky z oblasti compliance.

Na to, aby mohli pracovníci compliance poskytovat dostatečnou pomoc při každodenní práci jiných oddělení, by měli být zapojeni do všech významných úprav v organizaci banky, do jejich činností nebo do doplňkových služeb.

Z tohoto důvodu je nesmírně důležité dbát na odpovídající znalosti a vzdělávání svých compliance pracovníků. Pracovníci v oddělení compliance by měli zajistit podporu obchodních útvarů a měli by být k dispozici ostatním

¹⁴ § 48 Vyhlášky o činnosti bank.

¹⁵ Obecné pokyny ESMA k určitým aspektům požadavků směrnice MiFID na funkci compliance. *ESMA* [online]. [cit. 25.4. 2021]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-finančni-trh/.galleries/legislativní_zakladna/obecné_pokyny_evropských_organu_dohledu/esma_2012_388_cs.pdf

zaměstnancům vždy, pokud vyvstane nějaká nejasnost týkající se regulatorní oblasti. Vzdělávání zaměstnanců v oblasti compliance by se měla zaměřovat zejména na oblasti vnitřní strategie a organizační upořádání, právní předpisy, obecné standardy a jiné regulatorní předpisy.¹⁶

Vzdělávání pracovníků by mělo být pravidelné a v případě nezbytné nutnosti by mělo být zajištěno ad hoc vycházejíc z konkrétních potřeb. Vzdělávání by mělo být realizováno průběžně a mělo by se pravidelně informovat, zda jsou pracovníci dostatečně informováni a zda správně uplatňují postupy a strategie banky.

Zákon o bankách nestanovuje konkrétní požadavky na vzdělání pracovníků compliance oddělení. Vyhláška o činnosti banka ale stanovuje v § 17 odst. 2 požadavek na to, aby veškeré činnosti včetně činností orgánů a výborů, pokud jsou zřízeny a jejich členů, vykonávali kvalifikovaní pracovníci s odpovídajícími znalostmi a zkušenostmi a aby rozsah a povaha činností osob nebránila řádnému výkonu jednotlivých činností banky.¹⁷

Pracovník compliance oddělení v bance by měl znát a ovládat základní činnosti banky na takové úrovni, aby byl schopen jim porozumět a kontrolovat výkon těchto činností a posuzovat jejich soulad s vnitřními předpisy. Výčet činností, které by pracovník compliance měl znát, se vždy odvíjí od činností konkrétní banky.

5.3 Vyhodnocování compliance rizika

Jedním z hlavních úkolů oddělení compliance je identifikace, měření a vyhodnocování compliance rizika. Riziko compliance je možno chápat jako riziko právních či regulatorních sankcí, materiálních a finančních ztrát nebo ztráty reputace, kterou banka a utrpí jako důsledek porušení zákonů, nástrojů regulace, pravidel, relevantních etických a seberegulačních standardů organizace.¹⁸

¹⁶ Obecné pokyny ESMA k určitým aspektům požadavků směrnice MiFID na funkci compliance. *ESMA* [online]. [cit. 25. 4. 2021].

¹⁷ § 17 odst. 2 Vyhlášky o činnosti bank.

¹⁸ Bod 3. Compliance and the compliance function in banks. *Basel Committee on Banking Supervision* [online]. 2005 [cit. 25. 4. 2021]. Dostupné z: <http://www.bis.org/publ/bcb113.pdf>

Činnost compliance by v tomto směru měla být rozdělena do několika fází. Konkrétně se jedná o identifikaci, posouzení, vyhodnocení, sledování, řešení a reportování compliance rizika.

5.4 Další činnosti oddělení compliance

Mezi další činnosti, které patří do agendy oddělení compliance bývá například plánování – vypracování plánu, ve kterém budou zachyceny časově a organizačně plánované aktivity (implementace a přezkoumávání konkrétních politik a procesů, posouzení compliance rizika, compliance testování, vzdělávání zaměstnanců...). Compliance oddělení pravidelně vypracovává taktěž compliance zprávy pro vrcholné vedení, ve kterým oddělení upozorňuje na zjištěné nedostatky a rizika.

Oddělení compliance většinou taktěž vyřizuje reklamace a stížnosti klientů, na základě, kterých pak přijímá nápravné opatření. Compliance oddělení taktěž komunikuje s orgány dohledu a dozoru a spolupracuje při kontrolách.

6 Funkce versus postavení compliance

Je běžnou praxí, že každá banka má v České republice nebo jiné krajině Evropské Unie zřízené oddělení, které zajišťuje činnost compliance. V organizační struktuře banky bývá samostatný a nezávislý orgán zajišťující činnost compliance. V některých případech může být činnost compliance také outsourcována.

Česká národní banka v rámci své činnosti na českém trhu spatřuje jako nedostatečné rozlišování mezi útvarem (oddělením) compliance a funkcí compliance, či nedostatečné promítnutí funkce compliance a úlohy jejího vedení do podmínek banky.¹⁹ V ideálním případě by v bance neměli vznikat žádné negativní nebo pozitivní kompetenční spory. Česká národní banka poukazuje hlavně na to, že v praxi se lze často setkat s tím, že oddělení compliance v bance (resp. osoba ve vedení oddělení compliance) není dostatečně informována o tom, jaké kontroly jsou na jednotlivých úsecích nastaveny,

¹⁹ Aktuální poznatky ČNB z control nastavení kontrolních systémů úvěrových institucí. *Česká národní banka* [online]. 2020 [cit. 25. 4. 2021]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/cnblog/Aktualni-poznatky-CNB-z-kontrol-nastaveni-vnitrnich-kontrolnich-systemu-uverovych-instituci/

či jaké jsou jejich výsledky, a není do nastavování takových kontrol řádně zapojen.²⁰ Tyto informace o kontrolách pak nejsou často dostatečně reportovány vedení banky a napříč bankou koordinovány. Kontroly bývají pak častokrát neefektivní a dělají se „na oko“. Oddělení compliance a funkce compliance je oddělená a není možné tyto pojmy navzájem zaměňovat. Funkce compliance nepatří striktně pouze do agendy oddělení compliance. Funkce compliance má být rozprostřená mezi vícero organizačních útvarů banky, musí být náležitě dekoncentrovaná a osoba ve vedení oddělení compliance by měla tuto funkci koordinovat. Na to, aby mohla osoba ve vedení oddělení compliance funkci compliance v bance dostatečně koordinovat, má mít přidělený dostatečný aparát, který je jí podřízen, a to oddělení compliance.

S problémem, která Česká národní banka ve svém článku zmiňuje, jsem se setkala také v praxi v bankovníctví. Není neobvyklé, že osoba ve vedení oddělení compliance nemá dostatečný přehled o kontrolách vykonávaných napříč jednotlivými odděleními v bance. Důvodem toho je často nejen to, že osoba ve vedení oddělení compliance se neúčastní nastavování a implementace takových kontrol, ale i samotná časová vytíženost. Osoba ve vedení oddělení compliance je poradním orgánem v oblasti bankovní regulace a v praxi zastává mnoho jiných rolí. Osoby pracující v oddělení compliance často spolupracují na různých projektech, implementací nových procesů, připomínkují právní dokumentaci nebo spolupracují při reportingu, AML procesech nebo při přípravě vnitřních předpisů. Dovolím si tvrdit, že pracovníci z oblasti compliance mávají častokrát velký přesah a pracují na projektech, které se prolínají mnoha odděleními a oblastmi v bance. Z tohoto důvodu se kontrolní činnost, resp. koordinace kontrolní činnosti dostává do pozadí.

7 Závěr

Řádné vykonávání činnosti compliance v bance považuji za klíčové. Oddělení compliance je klíčový útvar, který by měl být přítomen při všech významných změnách v činnosti banky v rámci řízení rizika compliance, při tvorbě a dodržování vnitřních předpisů, při implementaci nových právních norem

---

²⁰ Ibid.

do procesů banky, při školení jiných zaměstnanců banky, při zajišťování pravidelných kontrol nebo při dalších mnoha povinnostech banky. Je proto nesmírně důležité, aby banka dbala na dostatečné lidské zdroje, které budou činnost compliance zajišťovat.

Závěrem lze konstatovat, že činnost compliance se doopravdy v bance od banky liší a neexistuje ucelená právní úprava, která by stanovovala vymezený výčet činností, které by oddělení compliance mělo vykonávat. Myslím, že iniciaci České bankovní asociace v tom, definovat základní rámec činností bankovního compliance je správná. Každá banka by si měla organizace odpovědností napříč jednotlivými odděleními v bance nastavit efektivně s přihlédnutím k poskytovaným službám, velikosti a obchodní strategii.

Na závěr bych také doplnila, že odborná literatura v oblasti bankovního compliance podle mého názoru ponechává velký prostor autorům i do budoucna. Pevně věřím, že rozvoji tomuto tématu dopomůže i veřejná diskuze napříč bankovním sektorem v České republice.

Literature

- Aktuální poznatky ČNB z control nastavení kontrolních systémů úvěrových institucí. *Česká národní banka* [online]. 2020 [cit. 25. 4. 2021]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/cnblog/Aktualni-poznatky-CNB-z-kontrol-nastaveni-vnitrnich-kontrolnich-systemu-uverovych-instituci/
- BASEL COMMITTEE ON BANKING SUPERVISION. A brief history of the Basel Committee. *Bank for International Settlements* [online]. 2014 [cit. 15. 4. 2021]. Dostupné z: <http://www.bis.org/publ/bcbssc312.pdf>
- BASEL COMMITTEE ON BANKING SUPERVISION. About the Basel Committee. *Bank for International Settlements* [online]. [cit. 25. 4. 2021]. Dostupné z: <http://www.bis.org/bcbs/about.htm>
- Obecné pokyny EBA k internal governance (řídící a kontrolní systém). *EBA* [online]. [cit. 26. 4. 2012]. Dostupné z: https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/103861/70c5ff66-7292-486e-a451-00daa5826aaa/EBA_2012_00210000_CS_COR.pdf?retry=1

Obecné pokyny EBA k posuzování vhodnosti členů řídicího orgánu a osob v klíčových funkcích. *EBA* [online]. [cit. 26. 4. 2012]. Dostupné z: https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/106695/f2a86e23-38d0-4ee8-84b0-334d7dda4dda/EBA_2012_00220000_CS_COR.pdf?retry=1

Obecné pokyny EBA k vnitřnímu systému správy a řízení. *EBA* [online]. [cit. 26. 4. 2012]. Dostupné z: https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/2164689/e1d8f4b9-71e5-408f-86bb-ef94da11938a/Guidelines%20on%20Internal%20Governance%20%28EBA-GL-2017-11%29_CS.pdf?retry=1

Obecné pokyny ESMA k určitým aspektům požadavků směrnice MiFID na funkci compliance. *EBA* [online]. [cit. 26. 4. 2012]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financni-trh/.galleries/legislativni_zakladna/obecne_pokyny_evropskych_organu_dohledu/esma_2012_388_cs.pdf

Obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví k internal governance (řídicí a kontrolní systém). *EBA* [online]. 2014. [cit. 15. 4. 2021]. Dostupné z: https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/103861/70c5ff66-7292-486e-a451-00daa5826aaa/EBA_2012_00210000_CS_COR.pdf?retry=1

Úřední sdělení České národní banky ze dne 10. prosince 2010 k výkonu činnosti na finančním trhu: kvalitativní požadavky související s výkonem činnosti – základní informace. *Česká národní banka* [online]. [cit. 25. 4. 2021]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/legislativa/.galleries/Vestnik-CNB/2010/v_2010_18_22010560.pdf

Rozhodnutí České národní banky č.j. 2020/103353/570 ze dne 17. srpna 2020, sp. zn. Sp/2019/352/573. *Česká národní banka* [online]. [cit. 26. 4. 2012]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/dohled-financni-trh/.galleries/prilohy/S-Sp-2019_00352_CNB_573.pdf

BASEL COMMITTEE ON BANKING SUPERVISION. The internal audit function in banks. *Bank for International Settlement* [online]. 2012 [cit. 26. 4. 2012]. Dostupné z: <http://www.bis.org/publ/bcbs223.pdf>

Vyhláška 163/2014 Sb., o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 25. 4. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-163>

Vyhláška 392/2014 Sb., kterou se mění vyhláška 163/2014 Sb. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 25. 4. 2021]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/legislativa/.galleries/vyhlaskey/vyhlasaka_392_2017.pdf

Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 25. 4. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-21>

Contact – e-mail

438411@mail.muni.cz